EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.5.13.
COM(2015) 258 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Írország 2015. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2015. évi stabilitási programját

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Írország 2015. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2015. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására[3],

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira[4],

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az Európai Tanács 2010. március 26-án elfogadta a Bizottság „*Európa 2020*” elnevezésű, a gazdaságpolitikák fokozott összehangolásán alapuló, a növekedést és a foglalkoztatást célzó új stratégia elindításáról szóló javaslatát. A stratégia azokra a kulcsfontosságú területekre összpontosít, amelyeken intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy javuljanak Európa lehetőségei a fenntartható növekedés és a versenyképesség terén.

(2) A Tanács a Bizottság javaslatai alapján 2010. július 13-án elfogadta a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló ajánlást (2010–2014), 2010. október 21-én pedig elfogadta a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatot. Ezek

[1] HL L 209., 1997.8.2., 1. o.
[2] HL L 306., 2011.11.23., 25. o.
[3] COM(2015) 258.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

együttesen alkotják az „integrált iránymutatásokat”, és a tagállamok felkérést kaptak, hogy nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukban vegyék figyelembe ezeket.

(3) A Tanács 2014. július 8-án ajánlást fogadott el Írország 2014. évi nemzeti reformprogramjáról, valamint véleményezte Írország 2014. évi aktualizált stabilitási programját. A Bizottság 2014. november 28-án a 473/2013/EU rendeletnek[5] megfelelően kiadta Írország 2015-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatáról szóló véleményét[6].

(4) A Bizottság 2014. november 28-án elfogadta az éves növekedési jelentést[7], amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2015. évi európai szemeszterét. Szintén 2014. november 28-án a Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést[8], amelyben Írországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.

(5) Az Európai Tanács 2014. december 18-án meghatározta a beruházások fokozásához, a strukturális reformok felgyorsításához és a felelősségteljes, növekedésbarát költségvetési konszolidációhoz szükséges prioritásokat.

(6) A Bizottság 2015. február 26-án közzétette az Írországra vonatkozó 2015. évi országjelentését[9]. Az országjelentésben a Bizottság megvizsgálta a 2014. július 8-án elfogadott országspecifikus ajánlások kapcsán Írország által elért eredményeket. Az országjelentés tartalmazza az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálat eredményeit is. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Írországban makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek határozott szakpolitikai intézkedéseket és egyedi nyomon követést tesznek szükségessé. Írországban mindenekelőtt 2013-ban lezárult az EU–IMF pénzügyi segítségnyújtási program, és az ország jelenleg a programot követő utólagos felügyelet, valamint az európai szemeszter keretében történő felügyelet alatt áll. A gazdasági kilátások jelentős javulása ellenére bizonyos kockázatok továbbra is különös figyelmet igényelnek: a magán- és az állami szektor nagyfokú eladósodottsága; a pénzügyi szektort érintő, továbbra is fennálló kihívások, különös tekintettel a bankok nyereségességére; valamint a strukturális munkanélküliség magas szintje által jellemzett munkaerőpiacot érintő kiigazítások.

(7) Írország 2015. április 29-én benyújtotta 2015. évi nemzeti reformprogramját, 2015. április 30-án pedig 2015. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

(8) Írország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágához tartozik. A 2015. évi stabilitási programja alapján a kormány a Tanács által meghatározott határidővel összhangban a túlzott hiány kiigazítását 2015-re tervezi. Ezt követően a terv szerint 2019-re érik el a középtávú költségvetési célt, azaz a strukturális értelemben kiegyensúlyozott költségvetést. A kormány tervei szerint az államháztartási hiány 2015-ben a GDP 2,3 %-ára csökken, majd 2019-re a GDP 0,7 %-át kitevő többletbe fordul. A stabilitási program szerint az államadósság-ráta a 2014. évi 109,7 %-ról várhatóan a GDP 105,0 %-ára csökken 2015-ben, majd fokozatosan a GDP 89,4 %-ára 2019-ben. A költségvetési előrejelzéseket

[5] HL L 140., 2013.5.27., 11. o.
[6] C(2014) 8803 final.
[7] COM(2014) 902.
[8] COM(2014) 904.
[9] SWD(2015) 27 final.

alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2015-ben optimista, 2016-ban megalapozott. A Bizottság 2015. tavaszi előrejelzése alapján a túlzott hiány időben történő és tartós kiigazítása 2015-ben várható. A 2011–2015 közötti költségvetési erőfeszítés a becslések szerint elmarad az ajánlottól, de a program során és azt követően hozott diszkrecionális intézkedések összege összhangban van az előírttal. Feltételezve a túlzott hiány tervek szerinti, időben történő és tartós kiigazítását, Írország 2016-tól a Paktum prevenciós ága alá tartozik majd. A tervezett hiánycélok elérését és a középtávú költségvetési cél felé való haladást 2016-tól alátámasztó intézkedéseket nem részletezték kellően. Ezért a Bizottság 2015. tavaszi előrejelzése fényében úgy tűnik, hogy 2016-ban fennáll a középtávú költségvetési cél eléréséhez vezető kiigazítástól való jelentős eltérés kockázata, és abban az évben további strukturális intézkedésekre lesz szükség. A stabilitási program értékelése alapján és a Bizottság 2015. tavaszi előrejelzésének figyelembevételével a Tanács véleménye szerint fennáll a kockázata annak, hogy Írország nem fog megfelelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.

(9) Az adóreformok hozzájárultak a költségvetési kiigazításhoz, de tovább kell csökkenteni a torzulásokat, javítani kell az adórendszer hatékonyságát és erősíteni kell növekedés- és környezetbarát jellegét. Az ingatlanadó rendszeresített adóvá alakult, de az adóalap továbbra is viszonylag szűk, mivel bizonyos nem lakáscélú ingatlanok nem tartoznak az adófizetési kötelezettség alá. Az összetett társadalombiztosítási járulékok miatt bonyolultak a munkára kivetett adók. A csökkentett adókulcsok és a mentességek miatt korlátozott a fogyasztási és környezetvédelmi adók alapja. A hozzáadottérték-adó nulla és csökkentett kulcsa az uniós átlagnál kevésbé hatékonnyá teszi ezt az adót, és úgy tűnik, nem értékelik módszeresen az ilyen adókiadásokat. Szükség lenne a környezetvédelmi adók hatékonyságának javítására és a környezetvédelmi szempontból káros támogatások megszüntetésére is. Az adóügyi illetőség szabályainak közelmúltbeli módosítása örvendetes, noha hatásukat csak idővel lehet értékelni. Az elmúlt években megtörtént a költségvetési keret jelentős reformja. Az új szabályok és eljárások, különösen a középtávú kiadási keret várhatóan védelmet nyújtanak a prociklikus költségvetési politikával szemben, és a költségvetési stabilitáshoz elengedhetetlenek. Mindazonáltal a jelenlegi szabályok szerint a kormánynak jelentős mozgástere van a kiadási felső korlátok előre meghatározott kereteken felüli módosítására, ami gyengíti a középtávú költségvetési terveket.

(10) Az egészségügyi közkiadások viszonylag magasak, jóllehet a népesség egészségi állapotára vonatkozó mutatók általánosságban nem jobbak, mint az EU többi részében. Az elmúlt években hatékonyságnövelést sikerült elérni. Az egészségügyi rendszer ettől függetlenül mélyebb strukturális reformra szorul a várt költségnövekedés megfékezése, és az elöregedő népességre tekintettel a kedvező egészségügyi eredmények fenntartása érdekében. Írország egypilléres univerzális egészségbiztosítási rendszert kíván bevezetni középtávon, és a jövőbeli egészségügyre vonatkozó stratégia keretében reformokat hajt végre. Egyes sürgető kihívások kezelése és a költséghatékonyság javítása érdekében köztes lépésekkel hajtják végre az univerzális egészségbiztosítás bevezetését. Az e-egészségügyi eszközök, a tevékenységalapú finanszírozás és az orvosi rendelvényeket érintő jobb gyakorlatok tényleges bevezetése jelentős mértékben növelheti a költséghatékonyságot. Ugyanakkor továbbra is fennáll a gyógyszerekre fordított állami kiadások csökkentésének lehetősége, különös tekintettel a szabadalmaztatott gyógyszerekre, amely kiadás jóval meghaladja az uniós átlagot.

(11) Írországban az alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők aránya a legmagasabbak közé tartozik az EU-ban. Ez súlyos szociális problémákat teremt és növeli a gyermekszegénység kockázatát. Mivel az alacsony munkaintenzitás különösen problematikus jelenség az egyszülős háztartások körében, az alacsony munkaintenzitású háztartásokban élő gyerekek aránya közel háromszorosa az EU-átlagnak. Az inaktivitási csapdák kezelésében történt némi előrelépés bizonyos szociális juttatások működésének megváltoztatása révén. Ennek ellenére az egész napos gyermekgondozáshoz való hozzáférés korlátozott és drága, ami akadályozza a nők és az egyedülálló szülők munkaerő-piaci részvételét.

(12) Az erősebb makrogazdasági környezetben a kkv-k általános helyzete javult, de igen ellentétes a pénzügyi helyzetük; viszonylag kis részük még mindig korábbi problémákkal küzd, és itt koncentrálódik a további hitelállomány-leépítés szükségessége is a szektorban. A hitelek iránti kereslet szintén az élénkülés jeleit mutatja. A kkv-k a beruházásokhoz továbbra is nagymértékben banki finanszírozásra támaszkodnak, a nem banki finanszírozási források viszonylag fejletlenek. A gazdasági fellendülés és a belföldi kereslet erősödésével a kínálati oldali korlátok vélhetően egyre meghatározóbbá válnak, ha nem sikerül a hitelezés csatornáit megfelelően helyreállítani és a finanszírozási forrásokat diverzifikálni; ez pedig elengedhetetlen lenne a beruházások és a növekedési kilátások szempontjából. Jelentős szakpolitikai kezdeményezések történtek a kkv-k finanszírozáshoz jutásának támogatása és hosszabb lejáratú új termékek bevezetése érdekében. Ezek közé tartozik az ír stratégiai bankszövetség (Strategic Banking Corporation of Ireland (SBCI)), az ír stratégiai beruházási alap (Ireland Strategic Investment Fund (ISIF)) és más programok létrehozása. Mindazonáltal néhány ilyen program kihasználása eddig alacsony volt, és az SBCI és az ISIF eredményességét és hatását csak a tapasztalatok fényében lehet megítélni.

(13) Írország jól haladt előre belföldi bankjainak szerkezetátalakítása, méretcsökkentése és feltőkésítése terén. A bankok finanszírozási profilja helyreállt, és a nyereségesség tovább javul. A visszamaradt kihívások azonban kritikusak. A nemteljesítő hitelek magas állománya csak lassan csökken, és továbbra is visszafogja a bankok gazdaságélénkítő kapacitását. Ezek a hitelek 2014 negyedik negyedévében a három legnagyobb belföldi bank összes hitelének 23,2 %-át tették ki, ami az egyik legmagasabb arány az Unióban. Noha a bankok a jelzáloghitel-hátralékok rendezésére vonatkozó céljaikat folyamatosan teljesítik, a legrégebbi lejáratú (720 napot meghaladó) hátralékok továbbra is halmozódnak, és 2014 negyedik negyedévében a teljes hitelállomány 9,8 %-ára növekedtek. Előrelépés történik a fenntartható átstrukturálási megoldások végrehajtása terén; áprilisban az ír központi bank felszólította a bankokat, hogy 2015 végére a hitelfelvevők nagy többségére vonatkozóan dolgozzák ki a megoldásokat. Mindazonáltal a bankok inkább a tőke vagy a kamat átütemezését jelentő szokásos önmérséklő technikákat alkalmazták jelentős mértékben a kettő csökkentése helyett. A bankok emellett leginkább jogi úton próbálják rábírni hátralékkal rendelkező ügyfeleiket a részvételre. A központi hitelnyilvántartás tervezett bevezetése lassan haladt annak ellenére, hogy a felügyelet, a hitelbiztosítás és a kockázatkezelés javítása szempontjából kulcsfontosságú.

(14) A munkaerő-piaci helyzet 2013 óta javult, újjáéledt a magánszektorbeli munkahelyteremtés és stabilan csökkent a munkanélküliség. Ennek ellenére még mindig magas a munkanélküliségi ráta, és a tartós munkanélküliség továbbra is súlyos probléma. Fennáll annak a kockázata, hogy a ciklikus munkanélküliség

részben strukturálissá válhat, mivel a gazdaság egyensúlyának helyreállítása során eltérés keletkezett a készségkereslet és -kínálat között. Az ifjúsági munkanélküliség még mindig jóval magasabb, mint a válság előtti időszakban. Az aktivizálási reformok jelentős eredményeket értek el az elmúlt években, de továbbra is aggodalomra ad okot a meglévő aktivizálási politikák és képzési programok hatékonysága, és a foglalkoztatási szolgálatok képessége a szükséges nagyságrend megvalósítására. A nemrég elindított JobPath kezdeményezés pozitív fejlemény; hatékonyságát még vizsgálni kell. A továbbképzési rendszer a múltban nem tudta biztosítani azokat a készségeket, amelyekre az egyensúlyba hozott gazdaságnak szüksége van, és a reformok csak nemrég kezdődtek.

(15) A jogi szolgáltatások költsége továbbra is magasabb, és még igazodnia kell a többi szakmai szolgáltatáshoz. A kiigazítás ezen a téren fontos, mivel a jogi szolgáltatások a gazdaság minden ágazatában inputot jelentenek, és költségük kihat Írország versenyképességére. A jogi szolgáltatások szabályozási keretének a verseny növelését és a költségek csökkentését célzó reformja már régóta fennálló projekt, amely iránt a hatóságok elkötelezettek. Mindazonáltal nem fogadták el a 2011-ben előterjesztett, a jogi szolgáltatások szabályozásáról szóló törvényt. Emellett a költségek tényleges csökkentését csak akkor lehet elérni, ha a tervezett szabályozási keret versenyt növelő és a költségeket csökkentő rendelkezéseit megtartják és beépítik a felállítandó, jogi szolgáltatásokkal foglalkozó szabályozó hatóság által kibocsátott rendeletekbe. A Bizottság ezért az európai szemeszter keretében továbbra is nyomon követi az e területen elért haladást.

(16) Az európai szemeszter keretében a Bizottság elvégezte Írország gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, és azt közzétette a 2015. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a stabilitási programot és a nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Írországnak címzett ajánlások nyomán hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak a programoknak Írország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy azok megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a jövőbeli nemzeti döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni. Az alábbi 1–4. ajánlás tükrözi az európai szemeszter keretében tett ajánlásokat.

(17) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta Írország stabilitási programját, és arról alkotott véleményét[10] mindenekelőtt az alábbi 1. és 2. ajánlás tükrözi.

(18) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta Írország nemzeti reformprogramját és stabilitási programját. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1. és 4. ajánlás tükrözi.

(19) Az európai szemeszter keretében a Bizottság elkészítette az euróövezet egészének gazdaságpolitikájára vonatkozó elemzését is. Ezen elemzés alapján a Tanács külön ajánlásokat adott ki azon tagállamok számára, amelyek pénzneme az euró. Írországnak az említett ajánlások teljes körű és megfelelő időben történő végrehajtásáról is gondoskodnia kell,

[10] Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AJÁNLJA, hogy Írország 2015–2016-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Biztosítsa a túlzott hiány tartós korrekcióját 2015-ben. A középtávú költségvetési cél elérése érdekében 2016-ban hajtson végre a GDP 0,6 %-ának megfelelő mértékű költségvetési kiigazítást. A vártnál jobb gazdasági és pénzügyi feltételekből eredő rendkívüli bevételeket használja fel a hiány- és adósságcsökkentés felgyorsítására. Korlátozza a kiadási felső korlátoknak a konkrét és előre meghatározott kereteket meghaladó módosítására rendelkezésre álló mozgásteret. Szélesítse az adóalapot és vizsgálja felül az adókiadásokat, többek között a hozzáadottérték-adó esetében.

2. Hozzon intézkedéseket az egészségügyi rendszer költséghatékonyságának növelésére, többek között a szabadalmaztatott gyógyszerekre fordított kiadások csökkentésével és az orvosi rendelvényeket érintő megfelelő gyakorlatok fokozatos átültetésével. Vezesse be a tevékenységalapú finanszírozást a teljes egészségügyi rendszerben.

3. Tegyen lépéseket a háztartások munkaintenzitásának növelésére és a gyermekszegénység kockázatának kezelésére, fokozatossá téve a munkanélküliségi ellátásoknak és a kiegészítő támogatásoknak a foglalkoztatásba való visszatérést követő elvonását, és jobb hozzáférést biztosítva a megfizethető egész napos gyermekgondozáshoz.

4. Véglegesítse 2015 végére a késedelmes lakáshitelek döntő többségére alkalmazandó tartós átstrukturálási megoldást, és erősítse meg az ír központi bank által gyakorolt ellenőrzést. Biztosítsa, hogy a bankok saját célkitűzéseikhez képest mutatott teljesítményének további értékelésével fenntarthatóvá váljanak a problémás kkv-hitelek és a még meglévő kereskedelmiingatlan-hitelek átütemezésére kialakított megoldások. Tegye meg a szükséges lépéseket annak biztosítására, hogy a központi hitelnyilvántartás 2016-ban működőképes legyen.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök